

HET ONDERWIJSVRAAGSTUK

Hooggeachte Redactie!

Mijne verwachting dat de publicatie van het Rapport der Onderwijs- en Examencommissie in het Mei-nummer van ons Tijdschrift, een groot aantal ingezonden stukken of beschouwingen zou ten gevolge hebben, is niet in vervulling gegaan.

Ik had gedacht dat dit, voor de toekomst van ons vak, zoo uiterst belangrijk onderwerp, meer belangstelling van de zijde der collega's zou hebben gewekt.

Zeker, ik weet het wel, op 't oogenblik verkeert het onderwijs-vraagstuk niet in een acuut stadium, maar wie zegt ons of daarin niet binnen zeer korten tijd verandering komt en of niet de een of andere maatregel uit regeerings- of universiteitskringen ons zal dwingen daadwerkelijk naar buiten op te treden. En wanneer wij dan niet klaar zijn met onze opinie, wanneer wij dan niet met goed gefundeerde en gedocumenteerde argumenten voor den dag kunnen komen om onze wenschen en eischen te ondersteunen, zullen wij dan niet de groote kans loopen dat zonder ons over onze toekomst als professie zal worden beslist?

Maar buitendien, welke richting van onderwijs en opleiding voor den toekomstigen tandarts men ook is toegedaan en hoe ver uiteenlopend de meeningen ook zijn, zoowel wat betreft de groote lijnen als de détail-kwesties, over één ding zijn, naar ik meen, allen het wel eens: de tegenwoordige toestand is niet goed, er moet verandering, verbetering in komen.

En als dat zoo is dan dienen wij, d.w.z. onze Maatschappij, ook ongevraagd en ongedwongen ons er voor te spannen dat die verbetering wordt verkregen. Doch dan moeten wij in eigen kring eerst uitgemaakt hebben welke opvattingen en beginselen ons zullen leiden en welke de meeningen en overtuigingen zijn van de meerderheid onzer leden. Naar alle waarschijnlijkheid zal in den komenden winter een buitengewone algemeene vergadering der Maatschappij worden uitgeschre-

ven, die uitsluitend gewijd zal zijn aan de bespreking van dit opleidings-vraagstuk. Een groote verantwoordelijkheid zal dan op de leden worden gelegd en ieder die zich daarvan bewust is zal verplicht zijn zich in te werken in alles wat daarop betrekking heeft. Door de publicatie van het rapport der O. en E.-commissie en door verschillende stukken in de laatste jaren in het Tijdschrift verschenen, zijn zij daartoe zeer zeker in staat. Nu moet gekozen, nu moet beslist worden. Een ieder zij zijn plicht indachtig.

Wat het rapport der O. en E.-commissie betreft, zij het mij vergund enkele opmerkingen te maken die mogelijk misverstand uit den weg kunnen ruimen. Er is mij n.m.l. gebleken dat er collega's zijn, die uit het feit, dat alle commissieleden het rapport hebben ondertekend, de conclusie hebben getrokken dat allen, en dus ook ik, het met den geheelen inhoud eens waren, en, waar zij wisten dat ik vroeger als lid der oude O. en E.-commissie een geheel andere opinie was toegedaan dan in het rapport tot uiting komt, veronderstelden zij, dat ik zou zijn „bekeerd” en meenden aan die „omme-zwaai” eenige beteekenis te moeten hechten.

Die veronderstelling is onjuist; trouwens uit het feit dat ook collega Nord het rapport heeft ondertekend, doch in een afzonderlijke nota van zijn, wat de hoofdzaak betreft, zeer afwijkende overtuiging heeft doen blijken, had men vanzelf wel kunnen opmaken, dat die algemeene ondertekening niet anders beduidde dan dat de geheele commissie en bloc dit rapport als vrucht van hare besprekingen het Hoofdbestuur aanbod.

Zooals men zich zal herinneren was men indertijd bij het in 't leven roepen der commissie uitgegaan van de gedachte dat deze moest zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van alle partijen, stroomingen, zienswijzen die, wat het onderwijs-vraagstuk betreft, naar voren waren gekomen.

Op verzoek had men mij aangewezen als voorzitter met de niet onduidelijk (tenminste voor mij niet onduidelijk) uit-

gesproken bedoeling, dat ik daarbij zou zijn een onpartijdig, boven-partijdig, objectief voorzitter, wiens taak het was leiding te geven bij de besprekingen en, zoo mogelijk, te trachten de verschillende stroomingen in één bedding samen te brengen.

Daarom heb ik ook van 't begin tot 't eind bij de discussies mijn eigen overtuiging zooveel mogelijk op den achtergrond gehouden en als einddoel steeds voor oogen gehad het Hoofdbestuur een rapport aan te bieden waarin een goed gefundeerd, geargumenteed en gedocumenteerd overzicht werd gegeven van alles wat met het opleidings-vraagstuk samenhang en waaruit ten slotte de leden de gegevens zouden kunnen halen om zich een eigen inzicht en overtuiging te vormen.

De commissie heeft haar taak volbracht, moeizame, tijdroovende, inspannende arbeid is door meerderen der leden verricht, het resultaat is aangeboden aan het Hoofdbestuur en dit heeft het, door het te laten afdrucken in het Tijdschrift, tot gemeengoed gemaakt.

Nu mag, ja moet ook ik, mijn eigen overtuiging laten spreken. En die is deze, dat ik de conclusie van de meerderheid in de commissie onmogelijk kan aanvaarden omdat ik stellig geloof dat eene opleiding als die welke ons hier wordt voorgesteld, hoe keurig en pasklaar ze ons op papier ook wordt uitgeteekend, in de praktijk zal blijken neer te komen op eene bestending van den bestaanden toestand. Noch als tandarts, individueel, noch als lid der tandheekkundige professie zullen onze toekomstige collega's komen op een hooger niveau.

De conclusie van de minderheid (Nord): „afwachten”, is op zichzelf zoo kwaad niet omdat het beteekent te zien in hoeverre eenerzijds de geopperde wenschen en verlangens van invloed zullen blijken op de interne regelingen die door het college van lectoren thans reeds genomen kunnen worden, anderzijds welke de ontwikkeling zal zijn van het academisch statuut, wanneer dit, wat toch wel eens zal gebeuren, in werking treedt.

Evenwel kunnen wij ieder oogenblik genoopt worden

door omstandigheden van buiten, ons uit te spreken in de een of andere richting. Een principiële beslissing is daarom noodig.

Voor mij lijkt de beste weg, die, welke ons wordt geboden door het Academisch Statuut, met het candidaat-arts examen als eerste stap. De motieven daarvoor behoef ik niet meer aan te voeren, ze zijn uitvoerig gegeven en in het stuk van Nord en in de beschouwingen van de oude Staatscommissie, zooals die in de laatste Januari- en Februari-nummers nog eens zijn gepubliceerd.

Doch, hoe 't ook zij, thans is het woord aan onze leden.

Mogen zij zich bij het vormen hunner overtuiging en straks bij het uitbrengen hunner stem slechts laten leiden door den ernstigen wensch hun toekomstige collega's, hun vak, hun stand en bovenal de lijdende menschheid het beste te geven wat er bereikt kan worden. Alleen zóó, met breeden en hoogen kijk op alles wat aan het opleidings-vraagstuk vastzit, kan ten slotte een uitspraak verkregen worden die houvast geeft en die ons helpen zal bij het beramen der maatregelen welke wij zullen moeten nemen om onze idealen steeds meer en meer te naderen.

Den Haag, Sept. 1924.

VAN HASSELT.